

WILLIAM ÄLGEBRINK

Ensom
i en
där lämnas
slut

ROMANUS
& SELLING

WILLIAM ÄLGEBRINK

Huset vid Pärlälvens slut

**ROMANUS
& SELLING**

www.romanusochselling.se

ISBN 978-91-89771-74-1

Copyright © William Älgebrink 2024

Omslag: Elina Grandin

Sättning: Gyllene Snittet bokformgivning AB

Tryck: ScandBook, EU 2024

Till mitt inre barn.
För att du visade vägen.

I

Ella-Kajsa ser det Ella-Kajsa hör.

Älven som makar sig framåt i vindstilla sommarhetta. Sädes-
ärlan som envetet spelar för alla som vill lyssna. Träden som
gungar i tveksam harmoni, när brisen har samlat nog med kraft
för att dra förbi i ett lätt andetag. Ella-Kajsa blundar när den
kommer. Låter ögonfransarna vila mot huden. Hon faller ihop
anteckningsboken och trycker sina knän mot bröstet där hon
sitter. Omfamnar benen, kör ner fötterna i strandremsans grus.
Det som kantar Pärälvens båda sidor är inte mycket till strand,
egentligen, men om hon inte ser det hon hör, och istället bara
känner det hon hör. Då kan hon vara långt härifrån. Om hon
följer vattnets väg österut, flödar vidare med Luleälven, kom-
mer hon till sist rinna ut i Bottenviken. Det är åtminstone en
början. Så, om hon flyter på rygg och låter älven bära henne till
Luleå, och sedan hoppar på nattåget, då är hon snart framme.

I sitt huvud är Ella-Kajsa halvvägs till Uppsala när hon hör
det hon inte ser: pojkfötter i skogen bakom henne. Mjuka fötter
– som ett med jorden och mossan – men ivriga. Det är det som
avslöjar honom. Men hon tänker inte uppmärksamma hans
närvaro, inte än. Han kan få tro att han är osynlig ett tag till.
Hon unnar honom spänningen, det lättroade i att vara barn,
känslan av att det som händer nu är det enda som existerar.

Det förflutna sträcker sig inte längre än till brännässlan han brände sig på i morse. Framtiden? Den finns inte. Att längta sig bort är inte ens ett alternativ, själva tanken en grå Rubiks kub.

Hon gillar den. Gillar bilden, och hur det låter i huvudet. Hon öppnar anteckningsboken. Skriver ner för att inte glömma. Försöker att inte ödsla funderingar över huruvida det kan bli någonting. För då blir det inget. Det är lag. Ella-Kajsa klickar in bläckpennans spets. Smyger fram ett leende.

Över axeln säger hon: "Den som heter Dylan och smyger baki ryggen, ropar hej, kom och ta mig."

Först är det tyst. Så tyst att hon börjar tro att hon inbillat sig. Att hon faktiskt bara hör det hon ser, att sinnena är begränsade på det sättet. Att hjärnan kan få en att tro precis vad som helst. Bara den övertygar. Men sedan hör hon pojkfötterna igen. Tyngre än tidigare, nu när luften har gått ur och de inte längre svävar fram i sprakande förväntan.

Dylan sjunker ner i skräddarställning bredvid henne.

"Hej, kom och ta mig", suckar han.

Ella-Kajsa stöter till honom med en armbåge i sidan. "Tog dig."

"Hörde du mig hela tiden?" Han tittar ut över älven när han säger det.

Ella-Kajsa flinar. "Inte hela tiden."

Han nickar åt det.

"Är det rastlöshetens dagar?" frågar hon.

Han nickar igen. "Jo."

"Vad gör Vincent och killarna, då?"

"For till Skroten." Sedan släpper han ur sig en pojksuck. "Jag fick inte följa."

"Vad gör dom riktigt där borta? Vet du det?"

Han rycker på axlarna. "Skjuter lax i älven. Tänder eld på saker. Och sånt."

Ella-Kajsa skrattar. "Och det tyckte du lät skoj?"

"Inte som att jag har nåt bättre för mig."

Han tittar upp på henne med munnen i ett streck. Hon tar ögonkontakten som en komplimang. Sparar den till nästa gång det händer. Hon är osäker på om han ens vet hur Vincent ser ut, eller om han skulle känna igen mamma bland andra mammor. Pappa har han nog sett i ögonen någon gång, när hon tänker efter. Men oftast är blicken i backen.

"Vad gör du?" Han sätter pekfingret på anteckningsboken hon har i knät.

"Skriver."

"Skriver vadå?"

Ella-Kajsa funderar en stund. Läger huvudet på sned.

"Ord", säger hon. Och fortsätter: "Ord som blir mening-ar ..."

"Ord som blir meningar som blir nåt värt att läsa", fyller Dylan i. "Jag vet."

Hon räcker honom boken, öppen på uppslaget med den nyskrivna raden.

"Vill du läsa?"

Dylan tar emot den och böjer huvudet över sidorna. Hon ser att han koncentrerar sig. Fåror bildas mellan ögonbrynen och han formar orden med ljudlösa läppar. Han skakar på huvudet och börjar om flera gånger. Smetar ut ena handflatan över pannan som om han försöker hålla fast skallen. Ella-Kajsa är osäker på om han lyckas, så hon sträcker ut en hand. Vill erbjuda honom att läsa högt. Men han ger sig inte. Han vrider lite på sig, bort från henne, kanske för att få vara ifred. Efter ett tag tjuter han till.

"Det är för många ord", klagar han och ger henne boken.

Ella-Kajsa ögnar igenom dikten. Det är korta meningar med mycket luft. "Dyllo", säger hon. "Det är ju ingen lång dikt."

”Jag *vet*”, väser han. ”Men jag blir som avbruten. I huvudet. Jag läser alla ord samtidigt.”

Hon nickar. ”Jag kan läsa högt för dig?”

”Mm.” Han vänder sig åt hennes håll igen, flyttar lite närmare.

Ella-Kajsa tar hans hand och håller i den medan hon läser:

”Jag måste söderut,

inget är som förut,

jag måste bort härifrån.

Hur jag än vänder, hur jag än vrider,

kan nog aldrig lösa en sådan grå

Rubiks kub.”

När hon stänger anteckningsboken hörs bara bruset från älven. Sädesärlan har gett upp för längesedan och träden står som fula käppar i marken. Livlösa, nästan. Dylan flätar ut sina fingrar ur Ella-Kajsas grepp. Sedan använder han båda sina armar till att krama sig själv, krama om så mycket av sin kropp som han kan. Det är ingen stor kropp, så det borde ju gå, kan man tänka. Nu hörs skrik uppifrån gården. Ljuden letar sig ner mellan stammarna, till strandkanten där de sitter. Och kanske är det på grund av dem som solen går i moln.

Dylan tittar på henne, ögonen stora. ”Inte ska du väl lämna mig?”

Ella-Kajsa möter hans blick, men just nu är det hon som helst av allt vill titta bort. Istället drar hon honom intill sig, planterar en kyss i hans hårbotten och lägger en slinga av hans hår bakom örat.

”Vad vore jag för syster”, börjar hon, ”om jag bad om att få döpa min yngste bror, bara för att lämna honom i sticket tio år senare?”

”Mamma sa att du hade fått brev”, säger han. ”Från stor-kusin.”

Hon nickar. "Mamma är som vråken."

"Vad stod det i brevet?"

Ella-Kajsa rycker på axlarna. "Hon skrev om livet i storstan, vad dom gör i skolan, inget märkvärdigt."

Dylan nickar en gång.

"Ella", säger han sedan.

"Ja?"

"Jag är rädd."

Ella-Kajsa sätter sin panna mot hans tinning. "Rädd för vadå?"

"För vad som skulle hända med mig om du inte fanns."

2

I mörkret, efter att sista ungen har klivit på vid hållplatsen i Kåbdalis, låter Dylan Häggström bussen stå på tomgång.

Inte för att de väntar på någon – det bor inga fler skolbarn i byn – utan för att avgångstiden fortfarande är några minuter bort. Han försöker hålla på tiderna efter den där gången då han tjuvade två minuter och därför passerade Tärnajaure tidigare än planerat. Eftersom det var tomt vid hållplatsen dundrade han bara förbi med bussen. Satan vilken avhyvling han fick av kommun efteråt, när det visade sig att barnen med föräldrar hade sprungit till hållplatsen, vinkat och flaxat med armarna. Det tänker han inte göra om. Så han spänner blicken i digitalklockan på instrumentbrädan. Väntar tills minuten slår över innan han ger tecken och kollar av döda vinkeln. Han trycker in ett par fingrar mellan revbenen, känner efter hjärtat, efter pulsen, och först får han känslan av att han har tappat något. Som när man får för sig att man har glömt nycklarna, men så finner han dem till slut. Hjärtslagen.

När han svänger ut är det inte jag som styr. Jag kan inte. Jag är inte mer än en röst. Här inne, inuti huvudet. Så, det är klart att han hör mig, att jag kan *påverka* honom – krypa under skinnet – men jag kan inte kontrollera honom. Egentligen finns

jag inte; det är hans egen hjärna som har skapat mig och jag gör bara det jag kan med det jag har blivit tilldelad.

Jag har ingen makt här.

Det har inte du heller.

Du är lika fast här inne som jag, och det enda vi kan göra är att observera. Titta på. Knacka med knogen på akvariets glastruta. Men inte röra. Får inte, kan inte. Men det är fritt fram att prata, prata hur mycket du vill. Han lyssnar. Ibland låtsas han som om han inte hör vad jag säger, det händer oftast när han får något infall om att han är frisk (normal), men han hör. Tro mig. Han hör precis *allt*. Han gillar inte när jag säger att det spökar här inne, så det har jag slutat med.

”Tyst”, mumlar Dylan och vrider på sig i sätet. Han kliar sig på en leverfläck ovanför överläppen när han säger det. Sneglar sedan upp i den stora, runda spegeln som ger honom en vy över passagerarna. Längst fram, närmast Dylan, sitter två flickor, men de pekar ut genom fönstret och skrattar, har med andra ord inte ägnat busschauffören ens en tanke.

Det är ingen som tittar på dig, älskade Dylan. Jag tänker mig att jag viskar det i hans öra, som om jag vore den elaka djävulen på hans ena axel. Det gör väl dig till ängeln på den andra? En tystlåten ängel i porslin. Du är nästan det enda han tänker på. Och som han ältar dig. Du var hans favorit, den enda som *förstod* honom, och det är ju jättevackert. Tänk att du lämnade honom. Du övergav honom och nu hörs det nästan ingenting från dig. Det är mest jag som pratar här inne och det blir entonigt i längden och *helvete* –

Dylan rycker till med ratten, var nära att låta höger framdäck fara ut i snödrivan, men lyckas få bussen på banan igen. Han låter blicken vandra till sidospegeln, där världen är alldeles avlång och hans eget ansikte skymtar i kanten. Pannan är blank, håret ligger i mörka stripor över tinningarna. Ögonen

visar nästan bara vita, ingen iris. Han sätter in en knoge mellan tänderna och biter. Hårt. Trummar med tummen som ligger mot ratten. Han släpper på bettet efter att han har bitit länge nog.

Hur länge är länge nog, undrar du kanske, och jag antar att det är dags att sluta när käkarna värker i blått och fingret har domnat bort. När tänderna inte riktigt känns längre, som om allt sitter ihop, så att han inte vet var munnen börjar och handen slutar. Eller var jag slutar och Dylan börjar. Kanske slutar jag aldrig?

Och i så fall: Var börjar du?

Där höll han på att göra det igen: susa förbi hållplatsen i Tårarajaur. Han pumpar med foten på bromsen nu och några av barnen i bussen skriker (av skräck eller glädje är oklart), och man hade kunnat tro att vi krockar nu. Det gör vi inte. Vi stannar faktiskt helt perfekt intill den rödmålade kuren med polisblå knutar. Vad duktig han är, Dylan.

Bussen suckar trött när dörrarna öppnas. Ingen av de påstigande tittar på Dylan, och det är anmärkningsvärt med tanke på hur många de är. Här kommer en. Sedan en till, och en till, och ännu en till. Man börjar undra hur många barn det kan bo i en by med ett invånarantal på dryga femti.

”Nå tjena, Häggström!” säger den siste Tårarajaurbon. Han tittar åtminstone på Dylan. Men han ler brett som en varg, så jag vet inte om det är så mycket bättre. Den här är lite äldre än de andra barnen och han hänger kvar en stund framme hos Dylan. Han klämmer ihop ögonen, kisar under en svart mössa med ett hockeylag på. Som om han inspekterar.

”Farsan säger att ni Häggströms är helt jävla kokkis hela bunten.”

Nu skrattar han också, killen, och ser ännu mer ut som en varg när han slänger bak huvudet, blottar övre tandraden som är vass och krokig.

Sedan blir han tyst. Fortsätter inspektera.

”Vem av bröderna är du nu igen?” frågar han, lägger skallen på sned. ”Den som blev stum eller den som blev galen?”

Dylan svarar inte. Han trycker på en knapp och bussens dörrar stängs med ett sug. Det låter *schwuo-op*. Han tittar i backspegeln och ger tecken för att svänga ut på E45:an.

”Gå och sätt dig”, säger han ut genom framrutan.

Vargkillen fnyser, rycker på axlarna. ”Jag tänkte stå här hela vägen in till Jokkmokk.”

Dylan nickar.

Just nu vet jag inte riktigt vad han tänker göra, för jag har inte bett honom om någonting, det kan du vittna om. Om han hade varit lite mer som sin storebror så hade nog den där ungjäveln fått sig redigt på skallen. Men Dylan är inte som sin bror. Långt ifrån.

Efter att ha försäkrat sig om att kusten är klar ute på vägen lägger han i växeln och ger full gas. Med ett kraftigt ryck far bussen framåt – vargkillen far åt motsatt håll, helt enligt fysikens lagar, och ramlar omkull. Fallet bromsas något av att han landar med ansiktet i ett säte, och när han reser sig upp är ena kinden röd och rosig och riven av det blåmönstrade tyget.

”Vad *fan*”, klagar killen och grimaserar. ”Vad *fan* gör du?”

Motorljudet dränker hans röst och det sista Dylan hör honom säga är att han ska vänta tills farsan får höra det här. Dylan trycker foten mot gasen. Skyltar och träd rinner förbi i allt högre fart. Sista biten in till Jokkmokk går fort, fortare än den ska, och när Dylan bromsar in utanför skolan är klockan kvart i åtta. Prick. Fem minuter före ankomsttid. Dörrarna går upp i en pust och barnen ramlar ut ett efter ett, och innan vargkillen kliver av ger han Dylan en smäll i huvudet. Det är egentligen inte en smäll, mer ett *tryck*, som om han föser undan Dylans huvud med handflatan.

”Jävla psykfall.” Killen skakar på huvudet när han tar ett hopp ut på trottoaren.

Dylan kikar upp i runda spegeln, försäkrar sig om att bussen är tom innan han ska lämna av den vid garaget.

Den är inte tom. I mitten av bussen, på vänster sida, sitter en pojke med bakhuvudet tryckt mot fönsterrutan. Hakan pekar nästan rakt upp. Nacken har en sådan grotesk vinkel att man hade kunnat tro att han var död.

”Hörru!” ropar Dylan. Stampar i golvet en gång för eftertryck.

Ingen reaktion. Det ser snarare ut som om ungen sjunker djupare in i sömnen, han liksom smaskar med munnen så där som barn gör och vrider sig i sätet. Nu trycker han näsan mot rutan. Ser ut som en gris och Dylan andas ut länge. Reser sig sedan upp, stegar bort till den sovande. Ett susande kommer från den lille. Dylan höjer näven för att drämma den i sätet när ungen slår upp ögonen, lyfter på huvudet med ett ryck, torkar bort slem från munnen med handryggen.

”Vi är framme”, säger Dylan.

Barnet nickar och plockar upp ryggsäcken från golvet, trär in armarna genom remmarna.

”Du sover då tungt.” Dylan nästan skrattar när han säger det och pojken rycker på axlarna.

”Mamma säger att jag inte skulle vakna om huset blåste bort.” Han skuttar ut i mittgången, rättar till mössan som har hamnat högt upp på hjässan under tuppluren.

Dylan nickar. ”Det kanske inte är så dumt?”

Pojken tittar på honom, skrynklar upp ena kinden mot ögat i en halv kisning. ”Va?”

”Om huset blåser bort. Att inte vakna då. Det hade kanske varit skönt.”

Pojken nickar lite, tittar runt i taket som om han faktiskt

överbäger det här. Sedan fastnar blicken någonstans i mellangärdet på Dylan. Han har redan sträckt fram ett litet, litet pojkfinger och klämt på jackan när han säger: "Du har nån fläck där."

"Oj, förlåt", säger Dylan och backar bakåt, snubblar nästan över sig själv när han vänder och går tillbaka till förarsätet. Sätter sig bakom ratten och korsar armarna över magen. Döljer de brunröda fläckarna. Det verkar inte som om pojken hörde. Han är upptagen med att promenera med pekfinger och långfinger som två små ben, över sätesraderna och sedan förbi kortterminalen där Dylan sitter.

Pojken stannar. Gör den där minen igen, med kinden upp mot ögat.

"Men inte så skönt om det regnar", säger han. Håller ut handflatan som om någon lärt honom att det är så man gör när man känner efter regn. Sedan tillägger han: "Eller snöar."

Dylan sätter upp ena handen mot tinningen, som för att dölja ansiktet för den lilla människan.

"Har du inte mattelektion?" frågar han. "Eller nånting."

Pojken skakar på huvudet. "Vi har inte matte på måndagar."

"Okej", säger Dylan. Han vrider bak huvudet, slänger en sista blick över stolsraderna. Den fastnar på ett par stickade vantar som ligger i mittgången. Han nickar ditåt.

"Saknar du dom där?"

Pojken rynkar pannan. Snurrar runt. Får syn på vantarna, gör ett stort "O" med munnen och springer bort för att plocka upp dem.

"Tänk om jag hade glömt dom", säger han när han kommer tillbaka.

Dylan frustar fram ett kort skratt. "Då hade händerna frusit bort."

Pojken nickar allvarligt. Sticker ner händerna i vantarna.

”Meeeen jag ska nog gå nu”, säger han. ”Hej då, Bussis!”

Han tar ett hopp ut från bussen och glider på snön några meter innan han börjar springa mot skolans entré.

”Och tack, Bussis!” ropar han över axeln.

När pojken har svalts av de stora dörrarna sätter Dylan handen mot bröstet, trycker in fingrarna mellan revbenen tills det tar stopp. Söker efter dunk-dunk-dunket, och när han inte hittar det öppnar han upp jackan och kör in fingrarna under tröjan, placerar om handen för att känna hjärtat men hjärtat känns inte och ett fult, gnyende ljud ramlar ur hans mun. Det sticker i armen, i hela handen och när han tittar upp i runda spegeln ser han död ut, *död-död-död*. Sedan kommer den. Blodsmaken. Inte blodsmak som i att han blöder i munnen, utan som i att han förblöder inombords. Han liksom inbillar sig smaken, för han behöver det. Behöver blodet.

Älskade Dylan, han har inte nog med blod i sig för att kunna fungera. För att hjärtat ska orka slå. Om inte hjärtat orkar slå, då dör det. Hur skulle det se ut, om han gick omkring med ett dött hjärta? Han är ju bara en bit över tretti.

Nog vet jag vad som kommer hända nu. Och du, du kan säkert gissa.

Om du gissade på akuten – ja, då hade du helt rätt.

